

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1507

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 925

Kitap Adı: Temel Mantığa Giriş

Book Title: Introduction to Elementary Logic

ISBN: 978-625-6123-79-3

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786256123793

Yazarlar | Authors: | Samet BÜYÜKADA | orcid.org/0000-0003-0725-3396

Enver ŞAHİN | orcid.org/0000-0001-6905-8671

Kurum | Institution: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

ROR ID: ror.org/ 0468j1635

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Other

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 133

Yayın Tarihi | Publication Date: Aralık | December 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPL | Mantık | Logic

BISAC: PHI013000 | Felsefe / Mantık | Philosophy / Logic

THEMA: QDTN | Mantık | Logic

LC: BC71 | Mantık | Logic

Atf Bilgisi | Cite as: Büyükkada, Samet – Şahin, Enver. *Temel Mantığa Giriş*. Ankara: Fecr Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Temel Mantığa Giriş

Samet BÜYÜKADA – Enver ŞAHİN

Ankara 2024

Yazarlar Hakkında | About the Authors

Samet BÜYÜKADA

1988 yılında Zeytinburnu'nda doğdu. Lisans eğitimini 2011 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde tamamladı. 2015 yılında İstanbul Medeniyet Üniversitesi Felsefe Anabilim Dalı'nda yüksek lisans derecesini aldı ve aynı üniversitede, 2022 yılında Felsefe Anabilim Dalı'ndan doktora derecesiyle mezun oldu. Halen Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Uzmanlık ve ilgi alanları arasında modern mantık, modal mantık, mantık tarihi, modalite epistemolojisi, yapay zekâ ve felsefe, çağdaş metafizik ile özcülük tartışmaları yer almaktadır.

Born in 1988 in Zeytinburnu, Istanbul. He completed a bachelor's degree in philosophy at Middle East Technical University in 2011. He earned a master's degree in philosophy from Istanbul Medeniyet University in 2015 and a Ph.D. in Philosophy from the same institution in 2022. Currently, he serves as a faculty member in the Department of Philosophy and Religious Studies at Recep Tayyip Erdoğan University's Faculty of Theology. His areas of expertise and interest include modern logic, modal logic, the history of logic, epistemology of modality, artificial intelligence and philosophy, contemporary metaphysics, and essentialism debates.

Enver ŞAHİN

1985 yılında Trabzon/Maçka'da doğdu. Lisans eğitimini 2008 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. Yüksek lisansını ve doktoraasını Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde aldı. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde 2011 yılında araştırma görevlisi olarak başladığı görevine halihazırda Dr. Öğr. Üyesi olarak devam etmektedir. İlgi alanları arasında klasik mantık, kıyas, önermeler, şartlı önermeler, kıyaslar, şartlı kıyaslar, modalite konuları yer almaktadır.

He was born in 1985 in Trabzon/Maçka. He completed his undergraduate education at Ankara University Faculty of Theology in 2008. He received his master's and doctorate at Recep Tayyip Erdoğan University. He started his duty as a research assistant at Recep Tayyip Erdoğan University in 2011 and continues his duty as Dr. Lecturer. He continues as a lecturer. His research interests include classical logic, syllogism, propositions, conditional propositions, conditional syllogisms, modality.

Kitap Hakkında

Temel Mantığa Giriş

Mantık disiplinine giriş niteliği taşıyan ve bu alanın hem geleneksel hem de modern yönlerini ele alan *Temel Mantığa Giriş*, iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, geleneksel mantığın kavramsal arka planını ele alırken; ikinci bölüm, modern sentaktik ve semantik yöntemlerle okuyucuyu mantığa dair hem kavramsal hem de uygulamalı bir zeminde buluşturmayı amaçlamaktadır.

“Geleneksel Mantık” başlığını taşıyan birinci bölümde okuyucuya mantık disiplini için sağlam bir kavramsal içerik sunulmaktadır. Aristoteles’in mantık sistemini temel alan İslam mantık geleneğinin özgün katkılarının derlendiği bu bölümde merkeze alınan *tasavvurat* ve *tasdikat* lafızları ile kavramsal bilgi ile yargısal bilgiyi oluşturan temel unsurlar ele alınmış ve bilginin zihinsel süreçlerdeki yapı taşları tahlil edilmiştir. Böylelikle mantığın en temel işlevi olan düşünceyi düzenleme ve tutarlılık sağlama amacını, diğer bir deyişle doğru akıl yürütmenin mantıksal zeminini gösterilmek istenmiştir. Bununla birlikte geleneksel (klasik) mantık konularından beş tümel, kategoriler ve önerme çeşitleri gibi başlıklar da örneklerle bölüm zenginleştirilmiştir.

“Önermeler Mantığı” başlıklı ikinci bölümde ise geleneksel mantık bilgisi önermeler mantığının modern yaklaşımlarıyla tamamlanmaktadır. Bölüm önermelerin sembolleştirilmesi, mantık eklemleri ve anlamlı formüller gibi teknik konularla başlayarak önermeler mantığının semantik anlatımı ile devam etmektedir. Böylece, modern mantığın hem biçimsel (sentaks) hem de anlamsal (semantik) boyutlarına yönelik inceleme tamamlanmış olur. Bölüm içerisinde doğruluk tabloları, çözümlenici çizelge ve doğal türetim yöntemleri ile önermeler arasındaki mantıksal bağlantılar sade ve anlaşılır bir biçimde örneklerle açıklanmıştır.

Temel Mantığa Giriş, mantık ilmine dair öz ancak kapsamlı bir yaklaşımın sonucudur. Mantık ilmine hem yeni başlayanlar hem de bu alanda modern yöntemleri öğrenmek isteyenler için temel bir başvuru kaynağı olmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel mantık, önermeler mantığı, tasavvur, tasdik, çıkarım

About the Book

Introduction to Elementary Logic

Introduction to Elementary Logic, which serves as an introduction to the discipline of logic and explores both its traditional and modern aspects, consists of two main sections. The first section addresses the conceptual background of traditional logic, while the second section aims to acquaint readers with logic on both a conceptual and practical level through modern syntactic and semantic methods.

The first section, titled “Traditional Logic”, provides readers with a solid conceptual foundation for the discipline of logic. This section compiles the Aristotelian system of logic and the unique contributions of the Islamic logical tradition. By focusing on the terms *tasawwur* and *tasdiq*, the section examines the fundamental elements that constitute conceptual and propositional knowledge, analyzing the building blocks of cognition. Thus, the section highlights the primary function of logic: to organize thought and ensure consistency, or in other words, to establish the logical basis for correct reasoning. Additionally, traditional (classical) topics in logic, such as the five universals, categories, and types of propositions, are enriched with examples to enhance the section’s content.

The second section, titled “Propositional Logic”, complements the knowledge of traditional logic with modern approaches to propositional logic. The section begins with technical subjects such as the formalization of propositions, logical connectives, and well-formed formulas, continuing with a semantic presentation of propositional logic. This provides a comprehensive analysis of both the formal (syntactic) and semantic dimensions of modern logic. Within the section, logical connections between propositions are explained clearly and accessibly through examples using truth tables, analytic tableaux, and natural deduction methods.

Introduction to Elementary Logic is the product of a concise yet comprehensive approach to the field of logic. It aims to serve as a fundamental reference for both newcomers to the discipline and those who wish to learn modern methods in the field of logic.

Keywords: Traditional logic, propositional logic, conception, assent, inference

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	9
GELENEKSEL MANTIK -----	11
1.1. Tasavvurat-----	17
1.1.1. Delalet-----	18
1.1.2. Lafız-----	20
1.1.3. Anlam-----	24
1.1.4. Beş Tümel-----	26
1.1.5. Kategoriler-----	31
1.1.6. Tarif-----	34
1.2. Tasdikat-----	37
1.2.1. Önerme ve Türleri-----	37
1.2.2. Önermenin Hükümleri-----	47
1.2.3. Kıyas ve Türleri-----	52
1.2.4. Beş Sanat-----	63
ÖNERMELER MANTIĞI -----	69
1.3. Temel Kavramlar-----	73
1.4. Önergeler Mantiğı Sentaks-----	81
1.4.1. Sembolleştirme-----	85
1.5. Önergeler Mantiğı Semantik-----	89
1.5.1. Doğruluk Tablosu-----	93
1.6. Önergeler Mantiğında Çözümleyici Çizelge-----	104
1.6.1. Çözümleyici Çizelge Çıkarım Kuralları-----	105
1.6.2. Çözümleyici Çizelge ile Denetlemeler-----	109
1.7. Önergeler Mantiğında Doğal Türetim-----	117
1.7.1. Doğal Türetim Çıkarım Kuralları-----	118
1.7.2. Doğal Türetim Yöntemi ile Denetlemeler-----	122
KAYNAKÇA -----	129
DİZİN -----	131

ÖN SÖZ

Bu kitap, geleneksel mantık ve önermeler mantığı alanında temel kavramları ve tematik konuları öğrencilere anlaşılır bir şekilde sunmayı amaçlamaktadır. Özellikle kavramsal düzeyde bir bilgi aktarımı hedeflenmiş ve bu doğrultuda, gereksiz ayrıntılara girmekten sakınılmış, ana konular açık ve net bir şekilde ele alınmıştır. Mantık alanındaki soyut ve teorik meselelerin öğrenciler için kolay kavranabilir hale gelmesi için çeşitli örneklerle desteklenen bir anlatım benimsenmiştir. Bu yaklaşım, öğrencilerin yalnızca mantık bilgisini edinmelerini değil, aynı zamanda bu bilgiyi analitik düşünme süreçlerinde etkili bir şekilde kullanmalarını da sağlamayı hedeflemektedir.

Kitabın hazırlanmasında, mantığın geleneksel yapısının anlatılmasının ardından önermeler mantığı ile güçlendirme çabası güdülmüştür. Bu doğrultuda, hem geleneksel mantık sistemlerinin temel ilkeleri hem de modern mantığın sunduğu yenilikçi bakış açıları, öğrencilere güçlü bir teorik altyapı sunacak şekilde bir araya getirilmiştir. Amacımız, mantık disiplinine giriş yapacak öğrenciler için anlaşılır ve kapsamlı bir kaynak sunmak; aynı zamanda bu alanda daha fazla bilgi edinmek isteyenlere de sağlam bir başlangıç noktası sağlamaktır.

Bu kitabı, bize mantığı sevdiren değerli hocalarımıza ve mantık dersleri vesilesiyle bir araya gelip bilgi paylaşımı yaptığımız kıymetli öğrenci arkadaşlarımıza ithaf ediyoruz.

Samet BÜYÜKADA – Enver ŞAHİN